

Ερωτήσεις και Απαντήσεις

αναφορικά με την πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των Κρατών Μελών ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς

1. Ποιοι λόγοι οδήγησαν στην πρόταση οδηγίας για την παροχή αρμοδιοτήτων στις Αρχές Ανταγωνισμού των Κρατών Μελών;

Με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 ενισχύθηκε ο ρόλος των Εθνικών Αρχών Ανταγωνισμού των Κρατών Μελών (ΕΑΑ) όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), και ειδικότερα τα άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Από το 2004 μέχρι σήμερα τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και οι ΕΑΑ έχουν εκδώσει πέραν των 1000 αποφάσεων, εκ των οποίων το 85% λήφθηκαν από τις ΕΑΑ. Επισημαίνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνήθως επικεντρώνεται στις υποθέσεις εκείνες που έχουν επιπτώσεις όσον αφορά τον ανταγωνισμό σε τρία ή περισσότερα Κράτη Μέλη ή και σε καινοφανής υποθέσεις στις οποίες εγείρονται νέα ζητήματα και για τα οποία δεν υφίσταται νομολογιακό προηγούμενο, ενώ οι ΕΑΑ αναλαμβάνουν τις υποθέσεις που αφορούν την επικράτεια τους και για τις οποίες έχουν καλύτερη γνώση των συνθηκών λειτουργίας του ανταγωνισμού.

Μέσα από την πορεία εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 έχει διαπιστωθεί ότι η επιβολή των ενωσιακών κανόνων ανταγωνισμού από τις ΕΑΑ δεν έχει γίνει με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο, λόγω ορισμένων αδυναμιών στην επιβολή των κανόνων αυτών. Μεταξύ άλλων, διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν ορισμένα ζητήματα τα οποία αν και αναφέρονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 1/2003 δεν τυγχάνουν εκτενούς ανάλυσης και/ή εξειδίκευσης, με αποτέλεσμα τα Κράτη Μέλη να εφαρμόζουν διαφορετική προσέγγιση ή/και αντιμετώπιση. Τέτοια ζητήματα αφορούν τη συλλογή των ενοχοποιητικών στοιχείων που είναι αποθηκευμένα σε ηλεκτρονικές συσκευές π.χ. κινητά τηλέφωνα, φορητούς υπολογιστές, ταμπλέτες. Η αναζήτηση ψηφιακών τεκμηρίων έχει μεγάλη σημασία σήμερα λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων που έχουν σημειωθεί την τελευταία δεκαετία. Χωρίς τη δυνατότητα πρόσβασης σε ηλεκτρονικές συσκευές

περιορίζονται δραστικά οι πιθανότητες εντοπισμού ενοχοποιητικών στοιχείων από τις ΕΑΑ σε σχέση με παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού της ΕΕ.

Ένα άλλο ζήτημα αφορά την μη ύπαρξη αντικειμενικών και διάφανων κριτηρίων επιβολής χρηματικών προστίμων για παραβάσεις των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, κάτι το οποίο οδηγεί σε σημαντικές αποκλίσεις όσον αφορά το ύψος των προστίμων που επιβάλλονται από τις ΕΑΑ όταν εφαρμόζουν τους ενωσιακούς κανόνες του ανταγωνισμού.

Περαιτέρω ένα ζήτημα που σχετίζεται με την ανεπαρκή χρήση των προγραμμάτων επιείκειας από τις επιχειρήσεις προκειμένου να αποκαλύψουν στοιχεία για την ύπαρξη αντανταγωνιστικών συμπράξεων είναι η έλλειψη εχεγγύων νομικής ασφάλειας.

Ένα σημαντικό κενό αποτελεί και η αδυναμία των ΕΑΑ να επιβάλουν πρόστιμα σε διασυνοριακό επίπεδο, εάν η επιχείρηση που προέβηκε στην παραβίαση δεν έχει νομική παρουσία εντός της επικράτειας τους ή και όταν η παραβαίνουσα επιχείρηση έχει νομική παρουσία εντός της επικράτειας τους αλλά μπορεί να αποφύγει το χρηματικό πρόστιμο μέσω αναδιάρθρωσης.

Ένα πρόσθετο ζήτημα αφορά στην απουσία πρόβλεψης για αποτελεσματικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τις υποχρεώσεις τους για συνεργασία με τις ΕΑΑ.

Επίσης, έχει διαπιστωθεί ότι υπάρχουν ορισμένα ζητήματα που επηρεάζουν την αποτελεσματική εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων του ανταγωνισμού και τα οποία ωστόσο δεν αναφέρονται και/ή εξειδικεύονται καθόλου στον Κανονισμό (ΕΚ) 1/2003. Τέτοια ζητήματα αφορούν τα υλικά και τα νομικά μέσα για την παράλληλη εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων του ανταγωνισμού από τις ΕΑΑ των Κρατών Μελών μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού. Η απουσία αναφοράς στα υλικά και τα νομικά μέσα στον Κανονισμό (ΕΚ) 1/2003 περιορίζει την ικανότητα των ΕΑΑ να επιβάλουν τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ χωρίς εντολές, υποδείξεις ή καθοδήγηση από τους δημόσιους ή τους ιδιωτικούς φορείς, δημιουργώντας ζητήματα ανεξαρτησίας, αντικειμενικότητας και αμεροληψίας. Επιπρόσθετα, περιορίζεται και η ικανότητα διεξαγωγής παράλληλων ελέγχων σε περισσότερα από ένα Κράτη Μέλη (π.χ. σε υποθέσεις πιθανολογούμενης αντανταγωνιστικής σύμπραξης), λόγω του ότι ορισμένες ΕΑΑ δε διαθέτουν τα κατάλληλα εγκληματολογικά εργαλεία της τεχνολογίας

των πληροφοριών, ώστε να διευκολυνθεί ο εντοπισμός ψηφιακών αποδεικτικών στοιχείων.

2. Ποια είναι τα βασικά αποτελέσματα των εκ των υστέρων αξιολογήσεων και των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη;

Κατά την αξιολόγηση της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των ΕΑΑ όσον αφορά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ.

Η Επιτροπή δημοσίευσε σχετική ανακοίνωση το 2014 η οποία βασιζόταν στην έκθεση που συντάχθηκε για την αξιολόγηση των δέκα χρόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003. Διαβουλεύσεις πραγματοποιήθηκαν με τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέλη από το 2015 μέχρι και το 2016 όπου η Επιτροπή διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση.

Το θέμα και ο σκοπός της πιο πάνω αναφερόμενης δημόσιας διαβούλευσης ήταν το πως οι ΕΑΑ θα καταστούν πιο αποτελεσματικές στην εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων του ανταγωνισμού. Μέσα από τη δημόσια διαβούλευση, η Επιτροπή επιχείρησε να συγκεντρώσει θέσεις, απόψεις και σχόλια δια της συμπλήρωσης σχετικού ερωτηματολογίου που είχε ετοιμαστεί για το σκοπό αυτό.

Τη δημόσια διαβούλευση απασχόλησε και το θέμα της επιβολής των προστίμων, της αυστηρότητας των προστίμων και των υποκείμενων προσώπων σε πρόστιμα για παραβάσεις της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας.

Η πλειοψηφία των φορέων που συμμετείχαν στη δημόσια διαβούλευση υποστήριξαν ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα αναφορικά με τα πρόστιμα και τις ποινές που επιβάλλονται από τις ΕΑΑ των Κρατών Μελών. Σημειώνεται σχετικά ότι ποσοστό 70% δήλωσε ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των ΕΑΑ καθώς και ότι επιβάλλεται η συνεργασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των ΕΑΑ. Επιπλέον, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων τόνισε ότι για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των ΕΑΑ όσον αφορά την εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων του ανταγωνισμού, θα πρέπει να υπάρχει συνδυασμός τόσο νομοθετικών όσο και μη νομοθετικών μέτρων.

3. Ποια η νομική βάση της πρότασης της οδηγίας;

Η πρόταση οδηγίας στηρίζεται στα άρθρα 103 και 114 ΣΛΕΕ. Η συγκεκριμένη πρόταση επιδιώκει την παροχή των υλικών και νομικών μέσων στις ΕΑΑ, έτσι ώστε να καταστούν αποτελεσματικότερες κατά την επιβολή των ενωσιακών κανόνων του ανταγωνισμού, αλλά και προκειμένου να διαφυλαχθεί η ασφάλεια δικαίου και η εξασφάλιση ισότιμης προστασίας των επιχειρήσεων και των καταναλωτών στην ΕΕ.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 103(1) το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την έκδοση κανονισμών ή οδηγιών και για την εφαρμογή των αρχών που ορίζονται στα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ. Από την άλλη, το άρθρο 114 ΣΛΕΕ επιτρέπει την έκδοση μέτρων εναρμόνισης όταν αυτό είναι αναγκαίο για την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

4. Πως αναμένεται να επηρεαστούν οι επιχειρήσεις από τη νέα οδηγία;

Αδιαμφισβήτητα, η νέα οδηγία θα επηρεάσει καθοριστικά τις επιχειρήσεις. Η αδυναμία αποτελεσματικής επιβολής των κανόνων ανταγωνισμού από τις ΕΑΑ έχει επηρεάσει δυσμενώς όχι μόνο τους καταναλωτές, αλλά και τις επιχειρήσεις οι οποίες βρίσκονται συχνά αντιμέτωπες με τις υψηλές τιμές που τους επιβάλλουν οι προμηθευτές τους καθώς και με την έλλειψη καινοτομίας και επαρκών επιλογών. Τα πιο πάνω σε συνδυασμό με την παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού από άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις μέσω π.χ. καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπίζουσας θέσης, συμβάλλουν στον αποκλεισμό ορισμένων επιχειρήσεων από την αγορά.

Η πρόταση οδηγίας επιχειρεί να ενισχύσει και να ενδυναμώσει τις ΕΑΑ ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόζουν αποτελεσματικά τους ενωσιακούς κανόνες του ανταγωνισμού, διασφαλίζοντας ένα ισάξιο πεδίο άσκησης ανταγωνισμού (level playing field) μεταξύ των επιχειρήσεων στην ΕΕ. Το υγιές ανταγωνιστικό περιβάλλον θα παρέχει κίνητρα στις επιχειρήσεις να καινοτομήσουν και να προσφέρουν προϊόντα/ υπηρεσίες ανώτερης ποιότητας, που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και τις προτιμήσεις των καταναλωτών, αλλά και τις σύγχρονες εξελίξεις στην αγορά.

Η εν λόγω πρόταση οδηγίας δύναται επίσης να ωφελήσει και τις επιχειρήσεις που βρίσκονται υπό διερεύνηση για εικαζόμενες παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού. Τα οφέλη θα προκύψουν ως αποτέλεσμα της δημιουργίας μιας ενιαίας εργαλειοθήκης και μέσω των επιβολών των κανόνων του ανταγωνισμού από τις ΕΑΑ, κάτι το οποίο εκτιμάται ότι θα περιορίσει τις αποκλίσεις στον τρόπο εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στη νομική ασφάλεια (legal certainty) για τις επιχειρήσεις.

Τέλος, σημειώνεται ότι οι επιχειρήσεις που συνεχίζουν να παραβιάζουν τους κανόνες ανταγωνισμού δεν θα μπορούν τόσο εύκολα να αποκρύψουν σημαντικά στοιχεία για να αποφύγουν την επιβολή προστίμων, καθώς οι ΕΑΑ θα έχουν πρόσβαση σε σύγχρονα εργαλεία και μέσα εντοπισμού ενοχοποιητικών στοιχείων.

5. Πώς αναμένεται να επηρεαστούν οι καταναλωτές από τη νέα οδηγία;

Αναμφισβήτητα θα υπάρξει όφελος για τους καταναλωτές, καθώς ως αποτέλεσμα της μεγαλύτερης ανταγωνιστικής έντασης μεταξύ των επιχειρήσεων θα προκύψουν περισσότερες ευκαιρίες επιλογής, καλύτερες τιμές και υψηλότερη ποιότητα προϊόντων/ υπηρεσιών.

Η έλλειψη και/ή η ανεπάρκεια των υλικών και νομικών μέσων, σε συνδυασμό με την αδυναμία των ΕΑΑ να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες που τους παρέχει το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με την προστασία του ανταγωνισμού, στερεί από τους καταναλωτές τα οφέλη που συνεπάγεται η αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού.

Η συγκεκριμένη πρόταση οδηγίας θα διασφαλίσει ένα ομοιογενές επίπεδο προστασίας για το καταναλωτικό κοινό ολόκληρης της Ευρώπης.

6. Ποιες είναι οι βασικές πρόνοιες της πρότασης οδηγίας;

6.1. Θεμελιώδη δικαιώματα (άρθρο 3)

Σύμφωνα με την πρόταση οδηγίας, η άσκηση των αρμοδιοτήτων από τις ΕΑΑ θα πρέπει να υπόκειται στις κατάλληλες διασφαλίσεις και εγγυήσεις, όπως είναι ο

σεβασμός των δικαιωμάτων υπεράσπισης των επιχειρήσεων και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου με βάση τις γενικές αρχές του δικαίου της ΕΕ και του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

6.2. Ανεξαρτησία και πόροι (άρθρα 4 και 5)

Τα Κράτη Μέλη υποχρεούνται να εξασφαλίσουν ότι οι ΕΑΑ θα διεκπεραιώσουν τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές τους με αμεροληψία, αντικειμενικότητα, αποτελεσματικότητα και ομοιομορφία. Οι ΕΑΑ θα πρέπει να ενεργούν πάντα λαμβάνοντας υπόψη τις αναλογικές απαιτήσεις λογοδοσίας και τη στενή συνεργασία που υπάρχει ανάμεσα στις ΕΑΑ του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού.

Πιο συγκεκριμένα, τα Κράτη Μέλη οφείλουν να διασφαλίσουν ότι:

α) οι υπάλληλοι και τα μέλη του οργάνου λήψης αποφάσεων των ΕΑΑ έχουν τη δυνατότητα να εκτελέσουν τα καθήκοντα και να ασκούν τις αρμοδιότητές τους για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ ανεξάρτητα από πολιτικές και άλλες εξωτερικές παρεμβάσεις·

β) οι υπάλληλοι και τα μέλη του οργάνου λήψης αποφάσεων των ΕΑΑ δρουν ανεξάρτητα χωρίς να χρειάζεται να λάβουν εντολές από οποιονδήποτε κρατικό ή άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ·

γ) οι υπάλληλοι και τα μέλη του οργάνου λήψης αποφάσεων των ΕΑΑ απέχουν από κάθε πράξη η οποία είναι ασυμβίβαστη και αντίθετη προς την εκτέλεση των καθηκόντων και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ·

δ) οι υπάλληλοι και τα μέλη του οργάνου λήψης αποφάσεων των ΕΑΑ μπορούν να αποπεμφθούν, μόνον αν δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις που χρειάζονται για την εκτέλεση των καθηκόντων και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους ή εφόσον κριθούν ένοχοι ουσιώδους παράβασης καθήκοντος βάσει της εθνικής νομοθεσίας·

ε) οι ΕΑΑ έχουν την εξουσία να ορίζουν τις προτεραιότητές τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ.

Όσον αφορά τους πόρους σύμφωνα με την πρόταση οδηγίας τα Κράτη Μέλη είναι υπεύθυνα να διασφαλίζουν ότι οι ΕΑΑ θα έχουν τους επαρκείς ανθρώπινους, οικονομικούς και τεχνικούς πόρους που είναι απαραίτητοι προκειμένου να μπορούν να εκτελούν κατά αποτελεσματικό τρόπο τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές τους.

6.3. Αρμοδιότητες (άρθρα 6 - 11)

Τα Κράτη Μέλη οφείλουν να διασφαλίσουν ότι οι ΕΑΑ έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν όλους τους απαραίτητους ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων και αιφνιδιαστικών ελέγχων, σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων. Σύμφωνα με την πρόταση οδηγίας, οι εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι των ΕΕΑ θα πρέπει να έχουν δικαίωμα να εισέρχονται σε κάθε χώρο, γήπεδο και μεταφορικό μέσο των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων, να προβαίνουν σε επαρκή έλεγχο των βιβλίων τους, καθώς και οποιουδήποτε άλλου στοιχείου που μπορεί να αφορά τη δράση της επιχείρησης είτε είναι σε έγγραφη μορφή είτε σε ψηφιακή. Επίσης, θα πρέπει να μπορούν να λάβουν αντίγραφο οποιουδήποτε στοιχείου θεωρήσουν σκόπιμο, να σφραγίζουν οποιοδήποτε επαγγελματικό χώρο ή βιβλία της επιχείρησης κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου και να ζητήσουν περαιτέρω εξηγήσεις για τα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που αφορούν τον έλεγχο και τους θα τους βοηθήσουν στην καλύτερη διεκπεραίωση του έργου τους.

Σε περίπτωση που επιχείρηση αρνηθεί να παραχωρήσει πρόσβαση σε έλεγχο από ΕΑΑ, τότε η ΕΑΑ θα πρέπει να μπορεί να ζητήσει αρωγή της αστυνομίας ή αντίστοιχης υπηρεσίας, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, ούτως ώστε να πραγματοποιηθεί ο έλεγχος.

6.4. Πρόστιμα και περιοδικές χρηματικές ποινές (άρθρα 12 – 15)

Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι ΕΑΑ δύνανται να επιβάλουν αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά χρηματικά πρόστιμα σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που παραβιάζουν τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου από τις ΕΑΑ πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης.

Τα πρόστιμα θα πρέπει να είναι αναλογικά προς τον συνολικό κύκλο εργασιών της παραβαίνουσας επιχείρησης σε περιπτώσεις όπου:

α) Δεν συμμορφώνεται με απόφαση για διενέργεια επιτόπου ελέγχου·

β) Διαρρηγνύει σφραγίδες οι οποίες τοποθετήθηκαν από κατάλληλα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από τις ΕΑΑ·

γ) Δίνει ανακριβείς / παραπλανητικές απαντήσεις ή παραλείπει / αρνείται να δώσει πλήρη απάντηση ή παραλείπει να διορθώσει εντός της προθεσμίας που έθεσε η ΕΑΑ ανακριβή, ελλιπή ή παραπλανητική απάντηση που έδωσε μέλος του προσωπικού της·

δ) Παρέχει ανακριβείς, ελλιπείς ή παραπλανητικές πληροφορίες, ως απάντηση σε αιτήματα παροχής πληροφοριών ή δεν παρέχει πληροφορίες εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

Σε περίπτωση επιβολής προστίμου σε ένωση επιχειρήσεων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών των μελών της ένωσης επιχειρήσεων. Επίσης, η ένωση επιχειρήσεων έχει υποχρέωση να ζητήσει συνεισφορές από τα μέλη της προκειμένου να καλύψει το ποσό του προστίμου. Οι ΕΑΑ έχουν δικαίωμα να απαιτούν την πληρωμή τυχόν εκκρεμούντος ποσού του προστίμου από οποιαδήποτε επιχείρηση εκπρόσωποι της οποίας συμμετείχαν στα όργανα λήψης αποφάσεων της ένωσης επιχειρήσεων ή και οποιοδήποτε μέλος της ένωσης επιχειρήσεων δραστηριοποιείται στην αγορά στην οποία διαπιστώθηκε η παράβαση. Δεν μπορεί να απαιτηθεί πληρωμή από μέλος της ένωσης επιχειρήσεων που δεν συμμετείχε στην παράβαση ή δεν είχε αντιληφθεί την ύπαρξη της ή είχε αποστασιοποιηθεί ενεργά από αυτήν πριν αρχίσει η διερεύνηση της υπόθεσης.

Το ανώτατο ύψος του προστίμου δεν πρέπει να υπερβαίνει το 10% του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών της παραβαίνουσας επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της απόφασης. Σε περίπτωση που η διάπραξη της παράβασης από ένωση επιχειρήσεων συνδέεται με τις δραστηριότητες των μελών της, το ανώτατο ύψος του προστίμου δεν καθορίζεται σε επίπεδο χαμηλότερο από το 10% του αθροίσματος του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών κάθε μέλους που δραστηριοποιείται στην αγορά που επηρεάζεται από την παράβαση που διέπραξε η ένωση επιχειρήσεων. Η οικονομική ευθύνη κάθε επιχείρησης δεν υπερβαίνει το 10% του κύκλου εργασιών της.

Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι ΕΑΑ δύνανται να επιβάλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές χρηματικές ποινές σε επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, βάσει του ημερήσιου συνολικού κύκλου εργασιών τους, προκειμένου να τις υποχρεώσουν να υποβληθούν σε επιτόπιους ελέγχους, να παράσχουν πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες σε αιτήματα παροχής πληροφοριών και να συμμορφωθούν με απόφαση διαπίστωσης και παύσης παράβασης, προσωρινών μέτρων και δεσμεύσεων.

6.5. Επιεικής μεταχείριση (άρθρα 16 - 22)

Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι ΕΑΑ διαθέτουν προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης βάσει των οποίων επιτρέπεται να χορηγήσουν απαλλαγή από την επιβολή προστίμων σε επιχειρήσεις. Η απαλλαγή θα πρέπει να χορηγείται μόνον αν η επιχείρηση πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i) Διέκοψε τη συμμετοχή της στην αντανταγωνιστική σύμπραξη αμέσως μετά την υποβολή αίτησης με εξαίρεση την περίπτωση όπου η ΕΑΑ κρίνει ότι είναι ευλόγως αναγκαίο να εξακολουθήσει να συμμετέχει σε αυτήν ώστε να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα της έρευνας.
- ii) Συνεργάζεται ειλικρινά, πλήρως και σε διαρκή βάση και ταχέως με την ΕΑΑ από την υποβολή της αίτησής για επιεική μεταχείριση μέχρι και την περάτωση της υπόθεσης.
- iii) Παραμένει στη διάθεση της ΕΑΑ προκειμένου να συμβάλει στην τεκμηρίωση των πραγματικών γεγονότων.
- iv) Θέτει το προσωπικό της στη διάθεση της ΕΑΑ για συνεντεύξεις.
- v) Δεν καταστρέφει, παραποιεί ή αποκρύπτει συναφείς πληροφορίες ή αποδεικτικά στοιχεία.
- vi) Δεν αποκαλύπτει την υποβολή ή το περιεχόμενο της αίτησης προς την ΕΑΑ προτού η τελευταία εκδώσει αιτιάσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτός και αν υπάρξει διαφορετική συμφωνία.
- vii) Αποκαλύπτει τη συμμετοχή της σε αντανταγωνιστική σύμπραξη.

viii) Προσκομίζει πρώτη αποδεικτικά στοιχεία που επιτρέπουν τη διενέργεια στοχευμένου ελέγχου, και τα οποία δεν ήταν στην κατοχή της ΕΑΑ.

ix) Τα προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία καθιστούν δυνατή τη διαπίστωση παράβασης του δικαίου του ανταγωνισμού.

x) Δεν έχει εξαναγκάσει άλλες επιχειρήσεις να συμμετέχουν σε αντιανταγωνιστική σύμπραξη.

Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι οι αιτούντες μπορούν να υποβάλλουν αίτηση επιείκειας εγγράφως, και ότι οι ΕΑΑ διαθέτουν σύστημα που καθιστά εφικτή την παραλαβή δηλώσεων επιείκειας προφορικά ή με άλλα μέσα που δεν συνεπάγονται την υποβολή εγγράφων, πληροφοριών ή άλλου υλικού που βρίσκεται υπό την κατοχή, την επίβλεψη ή τον έλεγχο του αιτούντος.

Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση για απαλλαγή μπορούν αρχικώς να υποβάλουν αίτηση για αριθμό προτεραιότητας στις ΕΑΑ. Ο εν λόγω αριθμός προτεραιότητας κατοχυρώνει τη θέση του αιτούντα στην σειρά για ένα διάστημα που καθορίζεται κατά περίπτωση από την ΕΑΑ που παραλαμβάνει την αίτηση για αριθμό προτεραιότητας. Ο χρόνος που μεσολαβεί επιτρέπει στον αιτούντα να συγκεντρώσει τις αναγκαίες πληροφορίες και αποδεικτικά στοιχεία προκειμένου να συμμορφωθεί με τις σχετικές ελάχιστες προϋποθέσεις όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία για τη χορήγηση απαλλαγής. Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι οι ΕΑΑ διαθέτουν διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τη χορήγηση ή μη αριθμού προτεραιότητας.

Περαιτέρω, τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι αιτούντες επιείκεια στην Επιτροπή έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν συνοπτική αίτηση όσον αφορά την εικαζόμενη αντιανταγωνιστική σύμπραξη στις ΕΑΑ που κρίνουν κατάλληλες για να επιληφθούν της υπόθεσης τους, νοουμένου ότι αυτή αφορά το ίδιο σχετικό προϊόν/ υπηρεσία, την ίδια γεωγραφική περιοχή και την ίδια χρονική διάρκεια με τη αίτηση επιείκειας που έχουν υποβάλει στην Επιτροπή.

Τέλος, τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι υπάλληλοι και τα διευθυντικά στελέχη των αιτούντων απαλλαγεί από την επιβολή προστίμου σε ΕΑΑ προστατεύονται από τυχόν ποινικές και διοικητικές διαδικασίες για τη συμμετοχή τους στην αντιανταγωνιστική σύμπραξη η οποία καλύπτεται από την αίτηση.

6.6. Αμοιβαία συνδρομή (άρθρο 23 - 26)

Σύμφωνα με την πρόταση οδηγίας τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι, όταν οι ΕΑΑ πραγματοποιούν ελέγχους και έρευνες για λογαριασμό άλλων ΕΑΑ, τα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την αιτήτρια ΕΑΑ έχουν δικαίωμα να παρευρεθούν και να βοηθήσουν σχετικά την αιτήτρια ΕΑΑ.

Τα Κράτη Μέλη διασφαλίζουν ότι μετά από αίτημα που θα υποβληθεί στην αιτούσα ΕΑΑ, αυτή υποχρεούται να κοινοποιήσει στον αποδέκτη εκ μέρους της αιτούσας ΕΑΑ τις προκαταρκτικές αιτιάσεις που αφορούν την εικαζόμενη παράβαση των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, τις σχετικές αποφάσεις και έγγραφα. Η κοινοποίηση πρέπει να διενεργηθεί με βάση το εθνικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο αλλά και με τις διοικητικές πρακτικές που ακολουθεί το συγκεκριμένο Κράτος Μέλος.

Τα Κράτη Μέλη διασφαλίζουν ότι μετά από αίτηση της αιτούσας ΕΑΑ, η ΕΑΑ στην οποία υποβάλλεται η αίτηση επιβάλλει αποφάσεις για την επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών. Αυτό θα πρέπει να ισχύει μόνο στην περίπτωση που:

- α) η επιχείρηση έναντι της οποίας είναι εκτελεστό το πρόστιμο ή η περιοδική χρηματική ποινή δεν έχει νομική παρουσία στο Κράτος Μέλος της αιτούσας ΕΑΑ ή
- β) είναι προφανές ότι η επιχείρηση σε βάρος της οποίας μπορεί να εκτελεστεί το πρόστιμο ή η περιοδική χρηματική ποινή δε διαθέτει επαρκείς πόρους στο Κράτος Μέλος της αιτούσας ΕΑΑ.

Η αιτούσα ΕΑΑ μπορεί να καταχωρήσει αίτηση για επιβολή προστίμου, μόνο εάν η απόφαση που επιτρέπει την επιβολή της στο Κράτος Μέλος που αιτείται, είναι οριστική και αμετάκλητη, χωρίς δυνατότητα άσκησης περαιτέρω ένδικων μέσων, δηλαδή έχει τελεσιδικήσει.

Αν σε οποιαδήποτε περίπτωση υπάρξουν διαφωνίες με τις αιτήσεις κοινοποίησης και επιβολής αποφάσεων που επιβάλλουν πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές,

δικαιοδοσία να εξετάσουν τις εν λόγω διαφωνίες έχουν τα αρμόδια όργανα του αιτούντος Κράτους Μέλους.

6.7. Προθεσμίες Παραγραφής (άρθρο 27)

Σύμφωνα με την πρόταση οδηγίας τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν την παραγραφή επιβολής προστίμων και περιοδικών χρηματικών ποινών από τις ΕΑΑ. Η παραγραφή θα πρέπει να αναστέλλεται για την περίοδο που θα βρίσκεται ενώπιον των ΕΑΑ των υπόλοιπων Κρατών Μελών ή της Επιτροπής διαδικασία διερεύνησης με το ίδιο αντικείμενο.

Η έναρξη υπολογισμού της αναστολής θα αρχίζει με την κοινοποίηση του πρώτου τυπικού μέρους έρευνας στην επιχείρηση που αποτελεί και αντικείμενο διερεύνησης. Η αναστολή θα παύει να υφίσταται από το χρονικό σημείο που η οικεία ΕΑΑ διεκπεραιώσει τη σχετική διαδικασία έρευνας και κοινοποιήσει την απαιτούμενη αναφορά στην επιχείρηση. Στην πρόταση οδηγίας επισημαίνεται ότι η παραγραφή για την επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών θα αναστέλλεται και σε περίπτωση που εκκρεμεί ενώπιον αναθεωρητικού δικαστηρίου απόφαση ΕΑΑ.